

Leti, leti lastovka . . .

Edina slovenska tovarna gramofonskih plošč »Helidon« stoji v občini Šiška na vogalu Vodnikove ceste in ceste Na Jami. V neugledni razpokani in majavi stavbi se 22 zaposlenih trudi ustreči najrazličnejšim okusom.

Visoki, krepki direktor Dušan Drolc me je sprejel nadvse prijazno. V precej skromni pisarni je pripovedoval o tovarni:

• »7. marca bo devet let, kar je bil ustanovljen »Helidon«. To staro stavbo nam je odstopila občina in začeli smo — takorekoč iz nič. Težnja založniške dejavnosti je bila specializirana, dopolnjena ponudba: knjiga — plošča. O tem je razmišljalo več slovenskih založb. Mariborska založba Obzorja je bila pri tem najkonkretnejša. Zdaj smo v sklopu te založbe — TOZD Matica in del tega je naša tovarna »Helidon«.

• Tovarna se stiska v tesnih prostorih, vendar so naši stroji najmodernejši v Jugoslaviji. V zadnjem času je kvaliteta naših plošč nekoliko padla, imamo namreč težave z uvozom surovin, a bomo to brž ko bo mogoče odpravili. V normalnih pogojih kakovost naših plošč mirno lahko vzporejamo s povprečno evropsko kvaliteto.«

Najboljši studio je v Šiški . . .

• Povedal je, da je »Helidon« tovarna, ki bi lahko napravila mnogo, mnogo več, a prostor tega ne dovoljuje. Stroje imajo shranjene v skladiščih in 60 % plošč ter kaset njihovega zagrebškega TOZD »Suzy« izdeluje Jugoton. Tako izgubljajo lep dohodek.

• V Šentvidu imajo svoj tonski studio, ki je pri nas najbolj opremljen. Vedno kupujejo dragocene naprave in odlične instrumente, da si zagotovijo dober posnetek.

• »Dober tonski posnetek je začetek kvalitetne plošče, do plošče pa je še dolga pot. To pot bi radi čimprej prehodili v načrtovani novi tovarni. Načrti so pripravljene, zemljišče kupljeno, denar zagotovljen. Čakamo, da poteče obvezni 90-dnevni rok.

Ogledali smo si tovarne po svetu, v naši bo precej domačih zamisli. Imeli bomo proizvodno dvorano, tonski studio in upravo, stavba bo stala za »Slepim Janezom«.

• Najnižji osebni dohodek je 2.470 din, najvišji 6.700 din. V delavskem svetu TOZD Matica imajo dva člana, važnejše odločitve sprejemajo na zboru delovnih ljudi. Urejeno imajo prehrano — topli obrok; regres izplačujejo v dovoljni višini. Delavci, ki delajo na zdravju škodljivih mestih, dobivajo še dodatno pol litra alpskega mleka dnevno. So majhen kolektiv in se med seboj dobro razumejo.

10 milijonov plošč

• Zanimalo me je, koliko plošč je tovarna izdelala v 9 letih . . .

• »Teško je povedati natanko število, menim pa, da bo številka 10.000.000 kar ustrezala. Kar pa se ovitkov tiče — pri tem nas vodi preprosta misel: dobro glasbo ne moremo ponuditi kar v »škrniclju«. Trudimo se, da bi bil ovitek primeren vsebini, prav tako ravnamo s plakati.«

• »Kakšna glasba je na ploščah »Helidona«?»

• »Zelo različna. Lahka zabavna glasba (nekaj te izdamo v povezavi s firmo »Telefunken«), narodno-zabavna, resna glasba, otroška, zborovsko petje, partizanske pesmi, pravljice . . . Posebno pozornost v naši hiši posvečamo zborovskemu petju. Ta glasba ima precej ljubiteljev. Naši najboljši kupci so izseljenci starejše generacije. Izvažamo prek Elektrotehne in Centromer-kurja. Posebna pozornost in skrb velja tudi partizanski pesmi. Pri narodno-zabavnih ansamblih pa je tako: z ekskluzivnimi pogodbami smo pritegnili po našem mnenju najboljše ansamble: Avsenik, Slak, Kovačič, Dolžan, Kumer . . . Obveznosti so dvostranske; ena izmed njih je, da mora ansambel izdati vsako leto veliko ploščo. Sodelujemo tudi z našimi reproduktivnimi umetniki D. Tomšičevo, H. Bergantom, smo

v rednem stiku z društvom slovenskih skladateljev in reproduktivnih umetnikov. Izdajamo dramatisirane pravljice in se posvečamo slovenski zabavni, rock in drugi sodobni glasbi.«

• »Kako pride do lastne plošče mlad, še neznan ansambel ali pevec začetnik?»

• »Preprosto. Pošlje nam notno predlogo, sledi poizkusno snemanje, odobritev programskega sveta in plošča je tu. Običajno najprej mala, kasneje velika, čeprav je lahko tudi obratno. Zdaj, na primer, izdajamo plošči ansambla Prah in Rudolfovo.«

• »Katere plošče gredo najbolje v promet?»

• »Najbolje prodajamo plošče narodno-zabavne glasbe, pa tudi pravljice, saj se vsaka štiri leta pojavi nova generacija, željna pravljic. S kulturnega vidika pa je naloga tovarne, da zadosti najrazličnejšim potrebam in zato se v sodelovanju s programskim svetom trudimo najti najboljše rešitve.«

• »V tolikih letih se vam je gotovo pripetilo kaj nenavadnega?»

• »Da. Nekoč smo poslali na tržišče ploščo: na eni strani TOF, na drugi strani pa balade. Kmalu smo dobili pisma in kritike, v katerih so se ljudje sicer navduševali za oboje, vendar za vsako stvar posebej . . .«

• Dušan Drolc in njegovi so zagreti. Ob razpokanih stenah je imel obraz kisel, ob trdih zvokih 200-tonskih stiskalnic pa se mu je obraz razlezel v smehljaj. Naj ob koncu zaželimo delovnemu kolektivu »Helidona« veliko sreče in uspeha v tako željeni novi tovarni.

Tekst: Bogomir Šefic
Foto: Sašo Bernardi